

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 14 listopada 2013 r. *

Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych — Decyzja ramowa 2005/214/WSiSW —
Stosowanie zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym — „Sąd właściwy także
w sprawach karnych” — „Unabhängiger Verwaltungssenat” w prawie austriackim — Charakter i zakres
kontroli sądu wykonującego państwa członkowskiego

W sprawie C-60/12

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 35 UE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym,
złożony przez Vrchní soud v Praze (Republika Czeska) postanowieniem z dnia 27 stycznia 2012 r.,
które wpłynęło do Trybunału w dniu 7 lutego 2012 r., w postępowaniu dotyczącym egzekucji kary
pieniężnej nałożonej na

Mariána Baláža

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, K. Lenaerts, wiceprezes, A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz,
A. Borg Barthet, prezesi izb, A. Rosas, J. Malenovský, A. Arabadjiev, C. Toader (sprawozdawca),
i E. Jarašiūnas, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,

sekretarz: M. Aleksejev, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 marca 2013 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu rządu czeskiego przez M. Smolka, J. Vlácilę oraz D. Hadrouška, działających
w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną
przez M. Russo, avvocato dello Stato,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez B. Koopman oraz C. Wissels, działające w charakterze
pełnomocników,
- w imieniu rządu austriackiego przez C. Pesendorfer oraz P. Cedego, działających w charakterze
pełnomocników,

* Język postępowania: czeski.

- w imieniu rządu szwedzkiego przez A. Falk oraz K. Ahlstrand-Oxhamre, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez R. Troostersa oraz Z. Malůškovů, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 18 lipca 2013 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej Rady 2005/214/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym (Dz.U. L 76, s. 16), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania egzekucyjnego dotyczącego ściągnięcia nałożonej na M. Baláža, obywatela czeskiego, kary grzywny za wykroczenie drogowe, którego ten dopuścił się w Austrii.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 1, 2, 4 i 5 decyzji ramowej przewidują:
 - „(1) Rada Europejska na posiedzeniu w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. zatwierdziła zasadę wzajemnego uznawania, która powinna stanowić podstawę współpracy sądowej w Unii, zarówno w sprawach cywilnych, jak i karnych.
 - (2) Zasada wzajemnego uznawania powinna mieć zastosowanie do kar o charakterze pieniężnym, wymierzonych przez organy sądowe lub administracyjne, w celu ułatwienia egzekwowania takich kar w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym wymierzono kary.
 - [...]
 - (4) Niniejsza decyzja ramowa powinna obejmować także kary o charakterze pieniężnym wymierzone w związku z naruszeniem przepisów ruchu drogowego.
 - (5) Niniejsza decyzja ramowa szanuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w art. 6 traktatu i wyrażonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, szczególnie w jej rozdziale VI [...].
- 4 Artykuł 1 decyzji ramowej, zatytułowany „Definicje”, stanowi, co następuje:
 - „Do celów niniejszej decyzji ramowej:
 - a) »orzeczenie« oznacza prawomocne orzeczenie nakazujące osobie fizycznej lub prawnej uiszczenie kary o charakterze pieniężnym, wydane przez:

[...]

(iii) organ państwa wydającego inny niż sąd w odniesieniu do czynów podlegających karze zgodnie z prawem państwa wydającego jako naruszenie przepisów, pod warunkiem że dana osoba miała możliwość skierowania sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd właściwy także w sprawach karnych;

[...]

b) »kara o charakterze pieniężnym« oznacza zobowiązanie do zapłaty:

(i) określonej w orzeczeniu kwoty pieniężnej w związku z popełnieniem przestępstwa lub wykroczenia;

[...]

c) »państwo wydające« oznacza państwo członkowskie, w którym orzeczenie w rozumieniu niniejszej decyzji ramowej zostało wydane;

d) »państwo wykonujące« oznacza państwo członkowskie, do którego orzeczenie zostało przekazane w celu jego wykonania”.

5 Artykuł 3 decyzji ramowej, zatytułowany „Prawa podstawowe”, stanowi:

„Niniejsza decyzja ramowa nie narusza obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawnych zawartych w art. 6 traktatu [UE]”.

6 Artykuł 4 ust. 1 decyzji ramowej przewiduje przekazanie orzeczenia, wraz z zaświadczeniem sporządzonym według modelu zawartego w załączniku do decyzji ramowej „[właściwym organom] państwa członkowskiego, w którym osoba fizyczna lub prawna, przeciwko której wydano orzeczenie, posiada mienie lub uzyskuje dochody, zwykle zamieszkuje lub, w przypadku osoby prawnej, posiada zarejestrowaną siedzibę”.

7 Artykuł 5 decyzji ramowej, zatytułowany „Zakres”, wymienia przestępstwa i wykroczenia, wobec których orzeczenia są uznawane i wykonywane na podstawie decyzji ramowej. W szczególności art. 5 ust. 1 tego przepisu stanowi:

„Następujące przestępstwa i wykroczenia, jeśli są karalne w państwie wydającym oraz zdefiniowane w sposób określony w prawie państwa wydającego, stanowią, bez konieczności weryfikacji ich karalności w obu państwach, podstawę uznania i wykonania orzeczenia, zgodnie z postanowieniami niniejszej decyzji ramowej:

[...]

— naruszenie przepisów ruchu drogowego [...]”.

8 Artykuł 6 decyzji ramowej, zatytułowany „Uznawanie i wykonywanie orzeczeń”, brzmi:

„Właściwe organy w państwie wykonującym uznają orzeczenie, które zostało przekazane zgodnie z art. 4, z pominięciem dalszych formalności i niezwłocznie podejmują wszelkie niezbędne środki w celu jego wykonania, o ile właściwy organ nie zdecyduje o powołaniu się na podstawy odmowy uznania lub wykonania przewidziane w art. 7”.

9 Zgodnie z art. 7 ust. 2 i 3 decyzji ramowej:

„2. Właściwy organ w państwie wykonującym może również odmówić uznania i wykonania orzeczenia, jeżeli zostanie wykazane, że:

[...]

g) według zaświadczenia określonego w art. 4 dana osoba – w przypadku procedury pisemnej – nie została, wbrew prawu państwa wydającego, poinformowana osobiście ani za pośrednictwem pełnomocnika właściwego zgodnie z prawem krajowym o swoim prawie do zakwestionowania sprawy ani o terminie skorzystania z takiego środka prawnego;

[...]

i) według zaświadczenia określonego w art. 4 dana osoba nie stawiała się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w zaświadczeniu stwierdza się, że dana osoba zgodnie z dalszymi wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym państwa wydającego:

(i) w odpowiednim terminie,

— została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała o wyznaczonej rozprawie;

oraz

— została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie;

albo

(ii) wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez daną osobę albo przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił jej na rozprawie;

albo

(iii) po doręczeniu jej orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia:

— wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia;

lub

— nie wystąpiła w ustawowym terminie o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania;

[...]

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i ust. 2 lit. c), g), i) oraz j), właściwy organ w państwie wykonującym przed podjęciem decyzji o nieuznaniu i niewykonaniu orzeczenia w całości lub w części zasięga wszelkimi odpowiednimi sposobami opinii właściwego organu w państwie wydającym, a w stosownych przypadkach występuje do niego o niezwłoczne dostarczenie wszelkich niezbędnych informacji”.

10 Artykuł 20 ust. 3 i 8 decyzji ramowej przewiduje:

„3. Każde państwo członkowskie może odmówić uznania i wykonania orzeczenia, w przypadku gdy zaświadczenie określone w art. 4 pozwala podejrzewać, że naruszone zostały prawa podstawowe lub podstawowe zasady prawne zawarte w art. 6 traktatu. W takim przypadku zastosowanie ma procedura określona w art. 7 ust. 3.

[...]

8. Każde państwo członkowskie, które w danym roku kalendarzowym stosowało przepis ust. 3, na początku kolejnego roku kalendarzowego informuje Radę i Komisję o przypadkach odmowy uznania lub wykonania orzeczenia z powodów określonych w tym przepisie”.

Prawo czeskie

11 Prawo czeskie przewiduje uznawanie i wykonywanie kar o charakterze pieniężnym wymierzonych przez sądy państwa członkowskiego innego niż Republika Czeska zgodnie z kodeksem postępowania karnego. Paragraf 460o ust. 1 tego kodeksu stanowił w brzmieniu obowiązującym w czasie wydania w sprawie w postępowaniu głównym orzeczeń przez sądy czeskie (ustawa nr 141/1961 o postępowaniu karnym, zwana dalej „kodeksem postępowania karnego”):

„Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do postępowania w przedmiocie uznania i wykonania prawomocnych wyroków skazujących za przestępstwo lub inny czyn zabroniony oraz do orzeczeń wydanych na podstawie takich wyroków, jeżeli zostały one wydane zgodnie z przepisami Unii [...],

a) za pomocą których nałożona została kara grzywny,

[...]

jeżeli zostały wydane przez sąd Republiki Czeskiej w postępowaniu karnym [...] albo przez sąd innego państwa członkowskiego Unii [...] w postępowaniu karnym, albo przez organ administracyjny takiego państwa, pod warunkiem że orzeczenie organu administracyjnego w przedmiocie przestępstwa lub innego czynu zabronionego podlega zaskarżeniu przed sąd właściwy przede wszystkim w sprawach karnych [...].

12 Paragraf 460r kodeksu postępowania karnego ma następujące brzmienie:

„1) Po złożeniu uwag na piśmie przez prokuratora Krajský soud [sąd okręgowy] rozstrzyga wydawanym na jawnej rozprawie wyrokiem w przedmiocie uznania i wykonania orzeczenia innego państwa członkowskiego Unii [...] w sprawie kary o charakterze pieniężnym lub grzywny, przedłożonego przez właściwe organy tegoż państwa, bądź odmowy jego uznania i wykonania. O wyroku zawiadamiani są osoba zainteresowana oraz prokurator.

[...]

3) Krajský soud odmawia uznania i wykonania orzeczenia innego państwa członkowskiego Unii [...] w sprawie kary o charakterze pieniężnym lub grzywny, o którym mowa w ust. 1, jeśli:

[...]

i) uznanie i wykonanie orzeczenia jest sprzeczne z interesami Republiki Czeskiej, takimi jak chronione na mocy § 377,

[...]

4) W wypadku gdy Krajský soud ustali istnienie określonej w ust. 3 lit. c) lub i) podstawy odmowy uznania i wykonania orzeczenia innego państwa członkowskiego Unii [...] w sprawie kary o charakterze pieniężnym lub grzywny, to przed stwierdzeniem odmowy uznania i wykonania takiego orzeczenia zwraca się o opinię do właściwych organów państwa wydania orzeczenia, o którego uznanie i wykonanie wniesiono, w szczególności celem zdobycia informacji niezbędnych do wydania orzeczenia; w odpowiednim wypadku Krajský soud może zwrócić się do tych właściwych organów o niezwłoczne dostarczenie dokumentów i niezbędnych informacji uzupełniających”.

Prawo austriackie

- 13 Austriacki system prawny rozróżnia czyny zabronione, które naruszają przepisy „prawa karnego administracyjnego”, oraz czyny, które naruszają przepisy „sądowego prawa karnego”. W obu przypadkach osoby oskarżone o popełnienie czynu zabronionego mają prawo do rozpoznania sprawy przez sąd.
- 14 Postępowanie w zakresie wykroczeń o charakterze administracyjnym zostało uregulowane w Verwaltungsstrafgesetz z 1991 r. (ustawie z 1991 r. – prawo karne administracyjne, BGBl. 52/1991, zwanej dalej „VStG”). Czyny zabronione o charakterze administracyjnym rozpoznawane są w pierwszej instancji przez Bezirkshauptmannschaft (starostwo powiatowe, zwane dalej „BHM”). Po wyczerpaniu wszelkich środków zaskarżenia przed tym organem administracyjnym Unabhängiger Verwaltungssenat in den Ländern (niezależny sąd administracyjny kraju związkowego, zwany dalej „Unabhängiger Verwaltungssenat”) jest właściwy jako instancja odwoławcza.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 15 Pismem z dnia 19 stycznia 2011 r. BHM Kufstein skierowało do Krajský soud v Ústí nad Labem (sądu okręgowego w Uście nad Łabą, Republika Czeska) wnioski o uznanie i wykonanie orzeczenia z dnia 25 marca 2010 r. wymierzającego M. Balážowi karę o charakterze pieniężnym w związku z naruszeniem kodeksu drogowego. Do pisma zostało załączone zaświadczenie sporządzone w języku czeskim, takie jak określone w art. 4 decyzji ramowej, oraz „orzeczenie skazujące” („Strafverfügung”).
- 16 Z dokumentów tych wynika, że w dniu 22 października 2009 r. M. Baláž, który kierował zarejestrowanym w Republice Czeskiej pojazdem przewożącym towary z doczepioną naczepą, nie przestrzegał w Austrii znaku drogowego „Zakaz wjazdu pojazdów o masie powyżej 3,5 tony”. W związku z tym wymierzono mu karę grzywny w wysokości 220 EUR lub zamiennie – w wypadku nieuiszczenia grzywny w wyznaczonym terminie – karę 60 godzin pozbawienia wolności.
- 17 Jak wynika z postanowienia odsyłającego, w wydanym zaświadczeniu BHM Kufstein stwierdził, że rozpatrywane orzeczenie jest orzeczeniem organu państwa wydającego innego niż sąd i że dotyczy ono czynu zagrożonego karą zgodnie z prawem krajowym państwa wydającego, gdyż stanowi naruszenie norm prawa. W zaświadczeniu potwierdzono także, że osoba zainteresowana miała możliwość skierowania sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd właściwy także w sprawach karnych.

- 18 W tym samym zaświadczeniu wskazano ponadto, że wspomniane orzeczenie stało się prawomocne i wykonalne w dniu 17 lipca 2010 r. Marián Baláž nie zakwestionował bowiem tego orzeczenia, mimo że został poinformowany, zgodnie z prawem państwa wydającego, o prawie wniesienia skargi, osobiście lub poprzez pełnomocnika, wyznaczonego lub przydzielonego, stosownie do prawa krajowego.
- 19 Krajský soud v Ústí nad Labem przeprowadził w dniu 17 maja 2011 r. rozprawę jawną celem rozpoznania wniosku przesłanego przez BHM Kufstein. W ramach tej rozprawy ustalono między innymi, że orzeczenie skazujące wydane przez BHM Kufstein zostało doręczone M. Balážowi w dniu 2 lipca 2010 r. przez Okresní soud v Teplicích (sąd rejonowy w Teplicach, Republika Czeska) w języku czeskim i że zawierało ono pouczenie o możliwości podważenia tego orzeczenia, ustnie bądź pisemnie, w tym w drodze poczty elektronicznej, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia, a także o możliwości przedstawienia w zażaleniu środków dowodowych na swą obronę i odwołania się do Unabhängiger Verwaltungssenat.
- 20 Po przeprowadzeniu postępowania Krajský soud v Ústí nad Labem, stwierdziwszy, że M. Baláž nie skorzystał z dostępnego zażalenia („Einspruch”), wydał orzeczenie, na mocy którego uznał wspomniane orzeczenie i stwierdził jego wykonalność na terytorium Republiki Czeskiej.
- 21 W dniu 6 czerwca 2011 r. M. Baláž wniósł apelację od tego rozstrzygnięcia do Vrchní soud v Praze (sądu apelacyjnego w Pradze, Republika Czeska). Jak wynika z postanowienia odsyłającego, podniósł on, po pierwsze, że informacje zawarte w zaświadczeniu wydanym przez BHM Kufstein budzą wątpliwości, i po drugie, że rozstrzygnięcie BHM Kufstein nie może zostać wykonane, ponieważ nie było orzeczeniem podlegającym zaskarżeniu do sądu właściwego także w sprawach karnych. Zdaniem M. Baláža przepisy austriackie przewidują bowiem odwołanie od rozstrzygnięcia w sprawach naruszeń drogowych jedynie do Unabhängiger Verwaltungssenat, a więc nie pozwalają skierować sprawy do sądu właściwego także w sprawach karnych.
- 22 W tym względzie Vrchní soud v Praze powinien dokonać oceny, czy środek wydany przez BHM Kufstein stanowi orzeczenie w rozumieniu § 460o ust. 1 lit. a) kodeksu postępowania karnego, a tym samym orzeczenie w rozumieniu art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej. Jeśli tak jest, wówczas będzie musiał stwierdzić, czy przesłanki jego uznania i wykonania na terytorium Republiki Czeskiej zostały spełnione.
- 23 W tych okolicznościach Vrchní soud v Praze postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy wyrażenie »sąd właściwy także w sprawach karnych« zawarte w art. 1 lit. a) pkt iii) [decyzji ramowej] należy interpretować jako autonomiczne pojęcie prawa Unii [...]?
- 2 a) W wypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze, jakie ogólne przesłanki powinien spełniać sąd państwa, który może z inicjatywy osoby zainteresowanej rozpatrzeć jej sprawę w odniesieniu do orzeczenia wydanego przez organ niesądowy (organ administracyjny), aby móc uznać ten sąd za »sąd właściwy także w sprawach karnych« w rozumieniu art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej?
- b) Czy austriacki Unabhängiger Verwaltungssenat [...] może zostać uznany za »sąd właściwy także w sprawach karnych« w rozumieniu art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej?
- c) W wypadku odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze, czy wyrażenie »sąd właściwy także w sprawach karnych« w rozumieniu art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej powinno być interpretowane przez właściwy organ państwa wykonującego zgodnie z prawem państwa wydającego w rozumieniu art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej, czy też zgodnie z prawem państwa wykonującego?

- 3) Czy »możliwość skierowania sprawy do rozstrzygnięcia« przez »sąd właściwy także w sprawach karnych« w rozumieniu art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej występuje także w sytuacji, gdy osoba zainteresowana nie może bezpośrednio skierować sprawy do rozstrzygnięcia przez »sąd właściwy także w sprawach karnych«, lecz musi najpierw zaskarżyć orzeczenie organu niesądowego (organu administracyjnego), przy czym wniesienie środka zaskarżenia skutkuje utratą skuteczności przez to orzeczenie oraz wszczęciem zwyczajnego postępowania przed tym samym organem, a jedynie orzeczenie wydane w takim zwyczajnym postępowaniu może zostać zaskarżone do »sądu właściwego także w sprawach karnych«?

Czy w celu stwierdzenia, że występuje »możliwość skierowania sprawy do rozstrzygnięcia«, niezbędne jest ustalenie, czy środek zaskarżenia rozpoznawany przez »sąd właściwy także w sprawach karnych« jest środkiem odwoławczym (środkiem zaskarżenia orzeczenia nieostatecznego), czy też nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia (środkiem zaskarżenia orzeczenia prawomocnego), a także czy »sąd właściwy także w sprawach karnych«, rozpoznając taki środek zaskarżenia, jest właściwy do badania zarówno okoliczności faktycznych, jak i prawnych?».

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego oraz pytania drugiego lit. a) i b)

- 24 Poprzez swoje pytanie pierwsze i pytanie drugie lit. a) i b), które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający zmierza do ustalenia, czy wyrażenie „sąd właściwy także w sprawach karnych” zawarte w art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej należy interpretować jako autonomiczne pojęcie prawa Unii, a jeśli tak, to jakie są istotne kryteria w tym względzie. Zwraca się również z pytaniem, czy Unabhängiger Verwaltungssenat odpowiada takiemu pojęciu.
- 25 W tym względzie należy uściślić, że wbrew temu, co podnoszą rządy niderlandzki i szwedzki, i jak zauważyła rzecznik generalna w pkt 45 swojej opinii, pojęcie „sądu właściwego także w sprawach karnych” nie może zostać pozostawione ocenie każdego z państw członkowskich.
- 26 Z wymogu jednolitego stosowania prawa Unii wynika bowiem, że skoro art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej nie zawiera odesłania do prawa państw członkowskich w odniesieniu do pojęcia „sądu właściwego także w sprawach karnych”, pojęciu temu, które jest rozstrzygające dla określenia zakresu stosowania decyzji ramowej, należy nadać w całej Unii autonomiczną i jednolitą wykładnię, którą należy ustalić, uwzględniając kontekst przepisu, w który się wpisuje, i cel realizowany przez tę decyzję ramową (zob. analogicznie wyroki: z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie C-66/08 Kozłowski, Zb.Orz. s. I-6041, pkt 41, 42; a także z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie C-261/09 Mantello, Zb.Orz. s. I-11477, pkt 38).
- 27 Celem decyzji ramowej, jak wynika w szczególności z jej art. 1 i 6, a także z motywów 1 i 2, jest ustanowienie skutecznego mechanizmu transgranicznego uznawania i wykonywania orzeczeń wymierzających ostatecznie osobie fizycznej lub prawnej karę o charakterze pieniężnym w związku z popełnieniem jednego z naruszeń wymienionych w art. 5 tej decyzji.
- 28 W przypadku gdy zaświadczenie określone w art. 4 decyzji ramowej, dołączone do orzeczenia wymierzającego karę o charakterze pieniężnym, pozwala podejrzewać, że naruszone zostały prawa podstawowe lub podstawowe zasady prawne zawarte w art. 6 traktatu, właściwe organy państwa wykonującego mogą odmówić uznania i wykonania takiego orzeczenia w obliczu jednej z podstaw nieuznania i niewykonania wymienionych w art. 7 ust. 1 i 2 decyzji ramowej, a także na podstawie jej art. 20 ust. 3.

- 29 Z uwagi na okoliczność, że zasada wzajemnego uznawania, na której opiera się systematyka decyzji ramowej, oznacza stosownie do art. 6 tej decyzji, iż państwa członkowskie są co do zasady zobowiązane uznać orzeczenie nakładające karę o charakterze pieniężnym, które zostało przekazane zgodnie z art. 4 decyzji ramowej, bez ustanawiania jakiegokolwiek innego wymogu formalnego oraz niezwłocznie podjąć wszelkie działania konieczne do jego wykonania, podstawy odmowy uznania czy wykonania takiego orzeczenia powinny podlegać ścisłej wykładni (zob. analogicznie wyrok z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie C-396/11 Radu, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 30 Taka wykładnia znajduje zastosowanie tym bardziej, że wzajemne zaufanie pomiędzy państwami członkowskimi, kamień węgielny współpracy sądowej w Unii, jest obwarowane odpowiednimi gwarancjami. Należy tu podkreślić, że na podstawie art. 20 ust. 8 decyzji ramowej każde państwo członkowskie, które w danym roku kalendarzowym stosowało przepis art. 7 ust. 3 decyzji ramowej, na początku kolejnego roku kalendarzowego informuje Radę i Komisję o przypadkach odmowy uznania lub wykonania orzeczenia z powodów określonych w tym przepisie.
- 31 Jeśli właściwy organ państwa wykonującego powyższe wątpliwości co do tego, czy przesłanki określone dla uznania orzeczenia wymierzającego karę o charakterze pieniężnym rozpatrywanego w danym przypadku zostały spełnione, może on zwrócić się o udzielenie dodatkowych informacji do właściwego organu państwa wydającego, zanim wyciągnie wszelkie wnioski z ocen, jakie zawarł w swej odpowiedzi ten ostatni organ [zob. podobnie, w odniesieniu do decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. L 190, s. 1), ww. wyrok w sprawie Mantello, pkt 50].
- 32 W tym kontekście prawnym, w celu dokonania wykładni pojęcia „sądu” zawartego w art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej, należy oprzeć się na kryteriach wyprowadzonych przez Trybunał dla oceny, czy instytucja odsyłająca posiada charakter „sądu” w rozumieniu art. 267 TFUE. W tym celu zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunał bierze pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, takich jak podstawa prawna istnienia instytucji, jej stały charakter, obligatoryjny charakter jej jurysdykcji, kontradiktoryjność postępowania, stosowanie przez tę instytucję przepisów prawa oraz jej niezawisłość (zob. analogicznie wyrok z dnia 14 czerwca 2011 r. w sprawie C-196/09 Miles i in., Zb.Orz. s. I-5105, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 33 Prawdą jest, co się tyczy wyrażenia „właściwy także w sprawach karnych”, że decyzja ramowa została wydana w oparciu o art. 31 ust. 1 lit. a) UE oraz art. 34 ust. 2 lit. b) UE w ramach współpracy sądowej w sprawach karnych.
- 34 Jednak zgodnie z art. 5 ust. 1 decyzji ramowej jej zakres stosowania obejmuje wykroczenia dotyczące „naruszenia przepisów ruchu drogowego”. Tymczasem wykroczenia te nie są traktowane w jednolity sposób w różnych państwach członkowskich, ponieważ niektóre z państw kwalifikują je jako wykroczenia administracyjne, podczas gdy inne uważają je za wykroczenia o charakterze karnym.
- 35 Z tego wynika, że aby zapewnić skuteczność decyzji ramowej, należy odwołać się do wykładni wyrażenia „właściwy także w sprawach karnych”, w której kwalifikacja wykroczeń przez państwa członkowskie nie jest rozstrzygająca.
- 36 W tym celu sąd właściwy w rozumieniu art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej musi stosować postępowanie, które posiada istotne cechy postępowania karnego, jednak nie należy wymagać, by sąd ten posiadał właściwość wyłącznie karną.
- 37 Aby ocenić, czy w okolicznościach takich jak okoliczności rozpatrywane w postępowaniu głównym Unabhängiger Verwaltungssenat można uznać za sąd właściwy także w sprawach karnych w rozumieniu decyzji ramowej, należy przeprowadzić całościową ocenę wielu obiektywnych elementów charakteryzujących tę instytucję i jej funkcjonowanie.

- 38 W tym względzie należy w pierwszej kolejności przypomnieć, że tak jak słusznie podkreśla sąd odsyłający, Trybunał orzekł już, iż instytucja taka jak Unabhängiger Verwaltungssenat posiada wszelkie cechy wymagane do tego, by uznać ją za sąd w rozumieniu art. 267 TFUE (wyrok z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie C-258/97 HI, Rec. s. I-1405, pkt 18).
- 39 Następnie, jak wynika z informacji przedstawionych przez rząd austriacki w jego uwagach pisemnych i ustnych, nawet jeśli Unabhängiger Verwaltungssenat jest formalnie ukonstytuowany jako niezależny organ administracyjny stosownie do § 51 ust. 1 VStG, to jest on jednak właściwy między innymi jako instancja odwoławcza w sprawach wykroczeń administracyjnych, w tym zwłaszcza wykroczeń drogowych. W ramach tej ścieżki odwoławczej, która wywołuje skutek zawieszający, jest on właściwy do badania zarówno okoliczności faktycznych, jak i prawnych i stosuje postępowanie o charakterze karnym, które podlega odpowiednim gwarancjom proceduralnym w obszarze prawa karnego.
- 40 W tym zakresie należy przypomnieć, że wśród obowiązujących gwarancji proceduralnych znajdują się między innymi: zasada nulla poena sine lege, przewidziana w §1 VStG, zasada postawienia w stan oskarżenia wyłącznie w wypadku przypisania winy lub odpowiedzialności karnej, przewidziana w §§ 3 i 4 VStG, oraz zasada adekwatności kary do odpowiedzialności i czynów, przewidziana w § 19 VStG.
- 41 Tym samym należy zakwalifikować Unabhängiger Verwaltungssenat jako „sąd właściwy także w sprawach karnych” w rozumieniu art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej.
- 42 W świetle powyższych uwag na pytanie pierwsze oraz pytanie drugie lit. a) i b) należy udzielić następującej odpowiedzi: wyrażenie „sąd właściwy także w sprawach karnych” zawarte w art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej stanowi autonomiczne pojęcie prawa Unii, a jego wykładni należy dokonywać w taki sposób, że w zakres tego pojęcia wchodzi wszelkie sądy, które stosują postępowanie posiadające zasadnicze cechy postępowania karnego. Unabhängiger Verwaltungssenat spełnia te kryteria i w rezultacie należy uznać, że wchodzi w zakres tego pojęcia.
- 43 W świetle odpowiedzi udzielonej na pytanie pierwsze i pytanie drugie lit. a) i b) udzielenie odpowiedzi na pytanie drugie lit. c) jest zbędne.

W przedmiocie pytania trzeciego

- 44 Poprzez swoje pytanie trzecie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej należy dokonywać w ten sposób, że uznaje się, że osoba miała możliwość skierowania sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd właściwy także w sprawach karnych, w sytuacji gdy przed wniesieniem skargi była ona zobowiązana do poszanowania przedsądowego postępowania administracyjnego, i czy w tym względzie charakter i zakres kontroli wykonywanej przez właściwy organ sądowy mają znaczenie dla uznania i wykonania orzeczenia wymierzającego karę o charakterze pieniężnym.
- 45 Co się tyczy w pierwszej kolejności tego, czy prawo do środka zaskarżenia jest zagwarantowane bez względu na obowiązek poszanowania uprzedniego postępowania administracyjnego, zanim sprawa zostanie rozpoznana przez sąd właściwy także w sprawach karnych w rozumieniu decyzji ramowej, należy podkreślić, jak czynią to sąd odsyłający oraz wszyscy uczestnicy postępowania, którzy przedłożyli swoje uwagi Trybunałowi, że art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej nie wymaga, by sprawa mogła być bezpośrednio przedłożona takiemu sądowi.
- 46 Decyzja ramowa znajduje bowiem zastosowanie również do kar o charakterze pieniężnym wymierzonym przez organy administracyjne. W rezultacie, jak słusznie podkreśla rząd niderlandzki, można wymagać, stosownie do specyficznych rozwiązań systemów sądowych państw członkowskich, by miał miejsce uprzedni etap administracyjny. Jednakże dostęp do sądu właściwego także w sprawach

karnych w rozumieniu decyzji ramowej nie powinien podlegać warunkom, które czynią go niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym (zob. analogicznie wyrok z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie C-69/10 Samba Diouf, Zb.Orz. s. I-7151, pkt 57).

- 47 Co się tyczy w drugiej kolejności zakresu i charakteru kontroli sprawowanej przez sąd, który może sprawę rozpoznać, to sąd ten powinien być w pełni właściwy, aby rozpoznać sprawę pod kątem zarówno oceny prawnej, jak i oceny okoliczności faktycznych, i powinien mieć w szczególności możliwość zbadania dowodów i ustalenia na tej podstawie odpowiedzialności zainteresowanego, jak również adekwatności kary.
- 48 W trzeciej kolejności okoliczność, że zainteresowany nie skorzystał ze środków zaskarżenia, a tym samym rozpatrywana kara o charakterze pieniężnym stała się ostateczna, nie ma znaczenia dla stosowania art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej, zważywszy, że zgodnie z tym przepisem wystarczy, by zainteresowany „miał możliwość” skierowania sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd właściwy także w sprawach karnych.
- 49 W świetle powyższych uwag na pytanie trzecie trzeba udzielić następującej odpowiedzi: wykładni art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej należy dokonywać w ten sposób, że uznaje się, że osoba miała możliwość skierowania sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd właściwy także w sprawach karnych, w sytuacji gdy przed wniesieniem skargi była ona zobowiązana do poszanowania przedsądowego postępowania administracyjnego. Taki sąd powinien być w pełni właściwy, aby rozpoznać sprawę pod kątem zarówno oceny prawnej, jak i oceny okoliczności faktycznych.

W przedmiocie kosztów

- 50 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) Wyrażenie „sąd właściwy także w sprawach karnych” zawarte w art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej Rady 2005/214/WSiSW z dnia z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., stanowi autonomiczne pojęcie prawa Unii, a jego wykładni należy dokonywać w taki sposób, że w zakres tego pojęcia wchodzi wszelkie sądy, które stosują postępowanie posiadające zasadnicze cechy postępowania karnego. *Unabhängiger Verwaltungssenat in den Ländern (Austria)* spełnia te kryteria i w rezultacie należy uznać, że mieści się w zakresie tego pojęcia.
- 2) Wykładni art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej 2005/214, zmienionej decyzją ramową 2009/299, należy dokonywać w ten sposób, że uznaje się, że osoba miała możliwość skierowania sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd właściwy także w sprawach karnych, w sytuacji gdy przed wniesieniem skargi była ona zobowiązana do poszanowania przedsądowego postępowania administracyjnego. Taki sąd powinien być w pełni właściwy, aby rozpoznać sprawę pod kątem zarówno oceny prawnej, jak i oceny okoliczności faktycznych.

Podpisy